

Prenumerationspris:

1/1 år Ekr. 2:—
 1/2 " " 1:—
 1/4 " " 0:50

Utgivare: Svenska Folkförbundet.

Redaktör: N. Blees, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varje onsdag.

Pren. pris till utlandet:

1/1 år Ekr. 3:—
 1/2 " " 1:50
 1/4 " " 0:75

Kampen mot fattigdomen.

En svensk man, som har en brinnande kärlek att bistå Estlands svenskar, sade en gång till mig: Enligt min uppfattning tjänar all hjälp från Sverige ingenting till, om man icke kan skänka dem det viktigaste: arbetsglädje och framåtanda. — Den mannen var väl förtrogen med estlandssvenskarnas livsproblem och hade den kärlek och det mod som behövs att se med kritiska ögon på verket och öva den tuktan, utan vilken en planta aldrig växer harmoniskt fram.

Jag kan icke neka till att man efter ingående studium av estlandssvenskarnas liv får det intrycket, att just de båda anförda egenskaperna kunde vara starkare företrädda. Men samtidigt förstår jag också varför så är fallet. Kan man väl vänta arbetsglädje och framåtanda av människor, vars liv sedan långa tider så tryckas av det ofrånkomliga grå armodet, som fallet är med de fattiga och magra kusttrakternas invånare? Kan man väl hoppas att allt "kulturarbete", skall bära verklig frukt, så länge folkets materiella jordmån är så sorgligt torftig? "Kultur" har aldrig utvecklats sig ur lekamlig fattigdom, fattigdomen är kulturens värsta fiende, och den som har en levande önskan att effektivt och för framtiden hjälpa våra estlandssvenska språkfränder måste framför allt inrikta sig på kampen mot deras fattigdom.

Estlandssvenskarna äro i över-

vägande grad småbrukare och fiskare. Deras jord är mager och fisket drives alltjämt i det stora hela efter fädernas metoder. Deras hörn av Estland hör till de allra magraste och de ha föga utsikt att blott av egen kraft höja sig ur sin fattigdom.

Den som betraktar arbetet för svenskhetens bevarande bland estlandssvenskarna som ett praktiskt problem, ser i Birkas lilla läroanstalt den centrala punkten. Först sedan den materiella fattigdomen brutits torde man ha verklig utsikt att få se det svenska "kulturarbetet" bära full frukt. Det är kring Birkas och dess uppgift den svenska hjälpen måste koncentrera sig. Både andligen och lekamligen. Ej blott undervisning utan också medel att realisera de inhämtade lärdomarna.

Bönder äro sällan tillgängliga blott för föredrag och skrifter. Det behövs att det nya handgripligt sättes dem för ögonen, de måste ha tillfälle att dagligen och stundligen snava över det nya.

Det ser ut som om den nuvarande rektorn på Birkas leddes av den anda att "gå ut bland allt folket". Det är gott, ty den som väntar att bönder skola komma till profeten väntar oftast förge. Profeten får snöra sin ränsel och själv ge sig ut bland bönderna.

Tyvärr äro de medel som stå Birkas till förfogande ytterst små och otillräckliga för uppgiften. Utom Birkas behövdes en hel rad "mönstergårdar" i de estlandssvenska trakterna. En sam-

ling jordbrukare, som var i sin ort kunde verka som synlig förebild och mönster i arbetet.

Med "mönstergårdar" menar jag här ej jordbruk, som ständigt genom extra tillskott hållas på en höjd, som ej är möjlig i praktiska livet. "Mönstergårdarna" skulle blott få en engångshjälp, så stor att arbetet kunde organiseras efter Birkas lärdomar. Där skulle visas vad man kan åstadkomma genom dessa metoder och vad en duktig och arbetsam karl verkligen kan åstadkomma om han blott har de hjälpmedel som numer står jordbrukaren till tjänst. Mönstergårdar, som aldrig ha utsikt att bära sig på egen hand utan som erfodra regelbundna tillskott kunna blott ofullständigt fylla sin uppgift. På så sätt kunde man så småningom stegra både arbetsglädje och famåtanda bland folket, men enbart teoretisk undervisning utan utsikt att någonsin få medel att tillämpa det inhämtade kommer ej fattigdomens förlamande krav att vika.

Planen på en tillräckligt stor jordbrukets lånekassa låter sig väl från Sverige knappast realiseras. Men om hjälpen individualiserades, om de par hundra kronor som erfordras för vart småbruk efter hand skaffades ihop, skulle man inom ej alltför lång tid få se ett handgripligt resultat. Att koncentrera hjälpen på den ena gården efter den andra, skulle troligen ge bättre resultat än att på en gång ge småsmulor åt många.

Estlandssvenskarnas andra huvudnäring, fisket, är troligen

än mer vanlottad än jordbruket. Nödvändigheten att utöver det egna behovet realisera fångsterna i färsk form driver ner priserna i allra högsta grad. En fabriksanläggning för tillvaratagandet av fiskets produkter i de estlandssvenska kusttrakterna skulle troligen vara en ytterst effektiv åtgärd för svenskhetens bevarande. En sådan fabrik kunde ju med svensk hjälp ordnas som kooperativt företag och bli en hjälp till självhjälp av högsta värde. Att enbart skaffa befolkningen modernare, mer givande redskap bidrar i första hand till att öka svårigheten med fångsternas avsättning.

En fattig och efterbliven befolkning som den estlandssvenska måste få kraftiga påstötningar och effektiv hjälp utifrån för att komma i gång. Mera praktisk hjälp för ordnandet av folkets förvärvsliv och man får också snart nog se mera arbetsglädje och framåtanda.

Vi rikssvenskar ha för övrigt utan tvivel själva vår del i den estlandssvenska bristen på nämnda egenskaper. Mängder av turister se blott det gammaldags idylliska i kusttrakternas liv, fattas av romantisk svenskhetsglöd och uppstamma i sitt oförstånd de mest poetiska lovsånger över vad de få se. Men på människan bakom idyllen tänka de sällan — Skansenidén är och förblir estlandssvenskarnas farligaste fiende.

Det är mycket angenämt att få höra lovsånger över sin egen förträfflighet, men ej utan sin fara. Jag beklagar ofta estlandssvenskarna av fullaste hjärta, när jag i rikssvenska skildringar läser turisternas okritiska lovsånger. Det finns i Sverige en revy-författare, som jämte mycket onödigt ibland också skriver bäska sanningar som äro värda att tänka på. En sådan bäska visa har till omkväde: "Hurra vad jag är bra i dag!"

Det ligger mycket nära till hands att man tar allt lov efter seden och ropar sitt hurra över den egna förträffligheten. Men fara är för handen att självbelåtenheten kommer en att tycka att allt är bra som det det är. Ett okritiskt och överdrivet beröm bidrar starkt till att förlama framåtandan. Dessutom vänjer man sig snart vid att taga all

kritik som en personlig förläppning och ett tecken på "osvenskhet". Så har det gått därhän att tecken verkligen äro för handen, att arbetet på svenskhetens bevarande delvis hotar att urarta till ett sirapssött och barnsligt joltande och en böjelse att se på dem man vill hjälpa som på barn och omyndiga. Jag har svårt att tänka mig att icke mognade och tänkande människor inom estlandssvenskarnas egen krets dela denna min förnimmelse.

Jag tror för min del att en mer verklighetsbetonad syn på de estlandssvenska livsproblemen skulle väcka ökade och vidsträcktare sympatier bland Sveriges folk. Kampen mot fattigdomen har under århundraden varit det svenska folkets kanske allra mest hjältemodiga gärning och en verklig svensk europeisk kultur började uppstå i vårt land först sedan denna kamp kröntes med synbar framgång. Kampen mot den estlandssvenska fattigdomen skulle kanske kunna bli det stridsrop, som mer än något annat förmådde bära intresset för våra estlandssvenska språkfränder ut över vida större kretsar än som hittills varit fallet.

Carl Mothander.

Birkas Folkhögskola

inleder ett nytt arbetsår den 17. instundande oktober, varom ungdomen i folkögskoleåldern härigenom underrättas.

Folkhögskolan bygger på folkskolekursen; denna ger barnen vetandets grunder i läsandets, skrivandets och räkmandets konst och därförutom elementerna i vår kunskap om den yttre världen. Således av mer formell natur. Folkhögskolan vill ge en vidgad föreställning om livet och företeelserna i detta, men därjämte införa ungdomen i lantlivets mångahanda arbetsuppgifter för att s. a. s. förbereda denna ungdom för livet. Vid sidan om studier å klass i lantbruk och dess grenar i trädgårdsskötsel, i hemvård, i hushållning, vävnadsteori m. fl. ämnen tillämpas det teoretiska vetandet också praktiskt inom som utom hus.

Folkhögskolan vänder sig därför till den mognare ungdomen,

som står s. a. s. på tröskeln till livet, står i beråd att söka sig en verksamhet, och häs får inte blott impulserna till en sådan utan jämväl direkt utbildning. Gossarna och flickorna böra därför ha fyllt 16 år men helst befinna sig i åldern omkring 20, då det visar sig att en mognare ålder ger större behållning.

En vinter i folkhögskola är inte bortkastad tid, vetande och arbetskunnsighet äro goda följeslagare på livets långfärd, och kostsam blir kursen ej heller då avgiften medföres i naturaprodukter, som motsvara vad elev under kurstiden för sitt uppehälle förtär.

Anmälan adresseras till under-tecknad under adress: Birkas per Hapsal.

Birkas den 5 sept. 1933.

Fredr. Erlund.

En kino i var by.

Italiens Mussolini, som ibland har sina glänsande ideer och aldrig tvekar att fortast förverkliga dem, har nyligen utgivit en förordning, att i varje by skall finnas en kino vars program skall väljas med hänsyn till landsbefolkningens behov av själslig utveckling och vidgad syn på livet.

Det slog mig genast, att här vore en uppgift för Riksföreningen och andra organisationer, som intressera sig för svenskhetsarbetet bland estlandssvenskarna. Kunde man väl skänka den fattiga kustbefolkningen något bättre för de långa och mörka vinterkvällarna?

När jag talar om kino menar jag ingalunda den obotliga smörja som jag sett i estniska byar framförda genom Hariduseselts — kulturföreningens — försorg. Dessa lika fåniga som livsfrämmande historier om usla ädlingar och ädla skrivmaskinsflickor, om skurkar som få sitt straff och änglar som få sin belöning, filmer som rinna bort av falsk sentimentalitet och för övrigt inte äro annat än rena flabbet.

Den film som skall kunna tjäna kulturfrämjande bland landsbygdens isolerade folk måste i första hand syfta till att vidga dess synkrets, att visa andra folks liv och leverne, att genom sanna och tillräckligt konstnärliga

livsskildringar ge folket något att tänka på och impulser för dess själsliga utveckling. Naturligtvis skulle det bli för dyrt att enkom för estlandssvenskarna skapa särskilda kulturfilmerna. Men de stora filmbolagen ha i sina väldiga förråder massor av lämpliga saker, som man kunde få för billigt pris.

Bland film som skulle gagna det praktiska livet, märkes framställningar av modernt jordbrukarliv i Tyskland och Danmark eller andra länder med nordiskt klimat. Bilder som visade modernt drivet fiske, industrifilmerna som åskådliggjorde naturproduktens förädling inom industrien, instruktionsfilmer — i hygien, huslig ekonomi m. m.

Vidare reseskildringar, s. k. revyrer med framställning av tidens stora händelser. Vad dramatiska alster beträffar finns det numera så många värdefulla, vackra, intressanta och tankeväckande saker, att man ej behöfve komma i förlägenhet inför valet. Att filmerna bli något år gamla gör ingenting — det är ingalunda bara det allra nyaste som har konstnärligt och mänskligt värde.

Rena skämt och underhållningsprogram bör ej förkastas, ett gott skratt åt harmlöst skämt är uppfriskande efter veckans knog.

Man träffar på landsbygden ej sällan fromma människor som hålla filmen för "synd". När man vet vilka strömmar av strunt och smörja och ofta rena oanständigheten, som genom filmen bjudits mänskligheten, så förstår man den motvilja mot filmen, som i de frommas ögon gjort den till en styggelse. Men god, instruktiv, synrandsvidande film och det harmlösa skämtet kan aldrig bli synd, och om röster ändock höjas mot filmen i allmänhet så är detta ett tecken på stort behov av kulturell och rent mänsklig väckelse.

Ett filmprogram varje vecka i varje estlandssvensk by vore ett mål väl värt att eftersträvas av alla dem som intressera sig för den lilla estlandssvenska stammen. Byarna äro inte så många att det målet ej kunde nås. Lärorika, utvecklande, roande aftnar, där det "uppfostande" ej alltför tydligt sticker fram sin pekpinne.

Carolus.

Sommaren

befinner sig på avskrivning; allt lägre rör sig dess stora stjärna, solen i det blå; allt oftare fördunklas dess sken av tunga moln för att i november och december blott undantagsvis med sitt ljus ge oss det livselixir, som är hälsa och arbetslust.

Och ve den, som av tvång eller frivilligt under den ljusa tiden stängt in sig bakom de murar, varmed vi människor omge oss — om vi ej druckit ljus och därmed hälsa under den ljusa tiden för att så hålla ut under den mörka. Människan i rum och människan i kläder lider brist på ljus. Även fönstret avstänger ljusets livgivande ultra violetta strålar, säga vetenskapsmännen. Man tillverkar visserligen numer ett glas, som släpper igenom dess korta vågor, men det vilar ett visst dunhel än över denna uppfinning; blott friluftslivet, som under senaste tid fått så många hängivna vänner, ger oss utan pruf vad vi behöva. Undervisning i det fria, lekar i det fria, sport utomhus och framför allt arbete i Guds fria natur i lätta hygieniska kläder!

Det är nämligen direkt på huden solen skall verka för att bilda vitaminer, detta något, varom man ej vet vad de egentligen äro men blivit ett av tidens slagord. "Nog har jag sett sura miner och söta miner, men vitaminer, som dom talar om, måtte vara något konstigt" utlät sig engång den filosofiska kolingen. Ingen kan dess värre ge besked härom.

Emellertid är upptäkten att vitamin bildas i huden under påverkan av direkt solljus en upptäckt jämförbar endast med den Columbus i tiden gjorde, då han fann en ny världsdal, ty de ultravioletta strålarna, som ge kroppen livselixiret dess vitaminhalt, är blott det första ackordet på ett stort instrument med många oktaver, som i en framtid ger oss löften om många obekanta strålar från yttervärlden och därmed en grundligare insigt om solljusets värde.

De gamla romarna och grekerna voro friluftsmänniskor med stadig uppfattning om solljusets värde men så nödgas vi göra ett

långt hopp in i den yttersta tiden. I vår tid är det kvinnan, som visar vägen. Sedan hon frigjort sig från krinolinen ståltrådsbur och korsettens pansar, kastat bort släp och skärp, står hon som förebild i sina ljusa kortskurna dräkter, som släppa igenom såväl ljus som luft, medan mannen har benen i långa byxor som mest likna kaminrör, har stärkskjorta och en väst så åtsittande som ville han fasta i minst 10 dagar. Lägga vi så härtill en linnekrage av fyrdubbelt tyg som pressar halspulsådern och stjalpa en styv filthatt över huvudet, ha vi mannen av i dag. Långbyxan, som Österns folk med ett överlägset grin kalla oss europeer, som stänger ut ljuset och luften, syndar inte blott mot smak och all livskonst, utan framför allt mot huden. — Där står den modets bestilj som inte ännu är stormad.

E—d.

Boknytt.

"Om socialt förfall och yrkestiggeri" heter en i bokhandeln utsänd bok av stadsfiskal Ruben Stenvik, Nässjö.

Boken innehåller reflektioner och förslag angående s. k. lösdriverilagstiftning samt förslag till mera effektiv anstalts- och skyddsvård m. m.

Genom arbetslöshet ha stora skaror, synnerligast män, med eller mot sin vilja drivits in på tiggarebanan. Enskilda familjer, såväl som samhällen, ställas dagligen inför frågan om hur man bör handla mot tillfälliga bettlare och icke minst mot s. k. yrkestiggare, som icke vilja arbeta. Dessa spörsmål behandlas i ovan angivna bok.

Således behandlar boken synnerligen aktuella frågor inom de sociala områden, som beröra enskild hjälp och offentlig fattigvård.

Boken innehåller jämväl nu gällande 1885 års lösdriverilag och därtill anslutna av fattigvårdslagen.

Utom dessa utredningar upptager boken en undersökning rörande "livet i den undre världen" och behandlar manliga och kvinnliga tvångsarbetsfall.

Boken får sin praktiska användning icke minst genom den noggranna förteckning över olika

anstalter, skyddshem, arbets-hem, hjälporganisationer m. m., som återfinnas i slutet av boken. Härigenom bör den vara av värde såsom uppslagsbok icke blott för enskilda personer utan jämväl för fattigvårdsstyrelser, barnavårdsnämnder, arbetsförmedlingsanstalter och andra statliga eller kommunala myndigheter.

Ehuru pressen ännu iake hunnit offentliggöra några recensioner har boken redan fått

synnerligen förmånliga omdömen.

Landshövding Carl Malmroth säger i bokens förord:

”Frågan om en reformerad lösdri-verilagstiftning har som bekant sedan länge stått på dagordningen. De olika förslag i ämnet, som under de senare åren framlagts, hava emellertid hittills icke lett till något resultat. Den huvudsakliga anledningen härtill torde vara att söka därutinnan, att den allmänna opinionen — visserligen enig i utdömandet av den nuvarande lösdri-varlagen — ännu icke stadgat sig beträffande huvudgrunderna för en ny lagstiftning på området. Meningarna härom bryta sig alltjämt starkt mot varandra. Det lider icke heller något som helst tvivel om, att det är förenat med synnerligen stora svårigheter att nå fram till en lösning, som icke endast tillgodoser tidens humanitära strävanden utan jämväl till fullo beaktar samhällets oavvisliga plikt att skydda sig och sina laglydiga medlemmar för de asociala element av båda könen, som för närvarande sammanfattas under begreppet lösdri-
vare.

De reflektioner och förslag angående lösdri-verilagstiftningen som författaren av föreliggande skrift framställer, grunda sig på en flerårig och mångsidig erfarenhet som polisman. Utan att i vidare mån uttala mig om lämpligheten och bärigheten av de däri framställda förslagen än att de synas i åtskilliga hänseenden beaktansvärda, anser jag mig dock, med den kännedom jag har om författarens person, kunna anbefalla hans skrift till genomläsning av alla dem, som hysa intresse för att det samhällsproblem, som däri behandlas, må erhålla en ur alla synpunkter god och praktisk lösning.“

J. U. F. fest i Rikull.

Den 17 ds tillstälde den livaktiga Gambyföreningen ännu en fest till förmån för sin kassa. Denna gång i en lada invid Rikull herrgård. Dagen var gråkall men hade dock lockat ut en talrik allmänhet, främst ungdom.

Programmet bjöd på inte mindre än tre föredrag. Konuslent Puuman berörde i siffertal den hotande situation, som årets missväxt framkallat men manade lantmännen att ej misströsta.

Goda år följa på de dåliga. Fröken Schotter talade för odling av fruktträn och Rektor Erlund berörde i sitt föredrag smådjursaveln som en uppgift för J. U. F. medlemmarna.

Uppträdde så två tävlande handbollslag, det ena Gambyungdom, det andra från Sutlep. Intresset för idrott är väckt — det kunde man finna hos publik som hos de spelande. Med den tredje omgången utgick Gambylaget som segrare.

Även skådespelet har intresserade anhängare och även denna gång hade den tillställande föreningen att uppvisa ett för tillfället skrivet stycke: Vigslingen, som i den fjärde akten fortsatte på estniska för att senare i en fars, som kunde kallas Läkryssen i detta språkkunniga land återgå till svenska. Salongen var nu fullbesatt och förmodligen också Gambyföreningens stora kassaskrin.

Rep.

En givande fruktträdgård.

I den estländska svenskbygden är trädgårdsodlingen rätt sällsynt och de naturliga betingelserna kunna aj heller anses gynna fruktträdodling å en så mager och vattensjuk sandjord som den estländska är utmed kusten och så utsatt som det flacka landet är för starka vindar. Som äldre bli träna därför vindslitna och dö ut om ej trädgårdsjorden omges av häck och tillbörligen avdikas.

I Österby by av Nuckö socken har herr Borck å sin lägenhet vidtagit anställt om avdikning i form av ett djupt utfallsdike, varjämte en hög granhäck omger den för dessa trakter rätt stort anlagda fruktträdodlingen. Jordens beskaffenhet i övrigt — dess näringsbrist — utgör ej hinder för rik fruktsättning, ty man kan tillföra träna näring och även vatten, då sommaren som nu senast blir mycket torr. Höst eller tidigt om våren tillföres fruktträna här stallgödsel, som med ett grovt tilltaget järnspett bringas ned till halv meters djup en cirkel omkring stammen så långt som trädkronans grenar sträcka sig. En runlig vattning så snart blomningen upphört motverkar den vanliga företeelsen att harten torkar

och faller ned. Givetvis besprutas träna för insekter, däremot växa de i vanlig gräslinda, men böra dock i år en riklig skörd. Synnerligen rikligt besatta med frukt voro vid vårt besök mohrkopf och Pepping träna, men även det vackva Höstrimling och Alexander träna, bära rikligt. Jämväl päronträna Pfundt, Bergamott o. a. sorter lämna mycken frukt.

Med plommon och körsbärsträna stiger antalet till omkr. 170, och då de flesta bära frukt tillskyndar denna trädgård sin ägare en avsevärd inkomst.

Rep.

Ny estnisk bibelöversättning.

För några dagar sedan vistades här i Reval representanter för Brittiska Bibelsällskapet i och för överläggning angående tryckning av ny bibelupplaga. Översättaren H. Pöld var också med. Manuskriptet till den nya förbättrade upplagan blir färdigt till 1934 och då tryckes också genast boken — antagligen i utlandet. Den nya bibeln är en gåva av bibelsällskapet, som bekostar både översättning och tryckning. Sällskapet önskar, att den nya boken måtte finna vägen till varje hem i Estland och där bli till välsignelse under dessa svåra tider.

Inrikes.

Ju närmare tiden för folkoröstningen, den 14, 15 och 16 oktober, rycker dessto intensivare göres propaganda för och emot. Huvudsakligen är det frihetskrigarna, som bedriva propaganda för grundlagsförändringen, och socialisterna emot densamma. Frihetskrigarna tyckas också ha god framgång i sina strävanden. Folk samlas i massor till deras anordnade sammankomster, som de hålla över hela landet. Förra söndagen hade de på en dag 100 propagandamöten, och deras talare hälsas med blommor och leverop. — Socialdemokraterna och en del andra partier arbeta också de icke utan framgång. Frihetskrigarna beskyllas av motpartierna för delaktighet med nationalsocialisterna i Tyskland, vilket de bestrida. Så fortsätters agitationsarbetet i pressen. Efter 3 veckor

kommer den beramade folkomröstningen och då får man se resultatet.

Hapsals estniska lärarförening har utträtt ur Estlands lärarförbund. Orsaken till detta steg angives vara den, att förbundet på sin senaste kongress anslöt sig till arbetarnas fackförbund.

Utländet.

Hitlers och national-socialisternas framfart väc-

Giv barnen SVEA

CHOKOLAD och CACAO
Närande. Välsmakande.

A.-B. Svea Choklad-Norrköping

N. O. Lundström & Co

Innehavare F. Alb. Pettersson
Estlands vice Konsul Importaffär

Luleå.

Köp. PRIMUS TVATTPULVER
från Gävle Såpfabrik.

SVEABLANDNING

Rostkaffet i blågula påsarna
tillfredställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

Vildskinn Räv, Utter, Mård, Hermelin
Ekorre, Hare och Kanin upp-
köpas till allra högsta pris,
Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsak-
ligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes
mot porto.

FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

BORÅS VÄVERIARTIEBOLAG, BORÅS

Alla slags bomullsvävnader

Aktiebolaget

Nordiska Tapetfabriken

Arvika

Förstklassigt fabrikat Köp svenska tapeter.

AKTIEBOLAGET

Gestriklands yllefabrik

JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar, Vadmal och
Korderoj. Goda kvalitet och billiga priser. (2429)

LUDWIG WIGART & Co. A./B.

ENGROSLAGER AV

Sybehör, Ylle-, Tricot- & Korta varor

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,

Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civialing, John Wanselein, stadskemist.

Vid besök i Stockholm, bo på
HOTEL PATRICIA, Vasagatan 36,
intill Centralpostkont, Tel. Namnanr,
Modernt och billigt hotell.
Ett 90-tal rum fr. 4 kronor.

A.-B. Ludvig Anderson, Kinna

(Kasthalls Mattfabrik)

Efterhör „KASTHALLSMATTOR“.

FRIMURAREHOTELLET

ESKILSTUNA
MATSALAR & CAFÉ
REKOMMENDERAS

BORLIND, BORSÉN & Co

Telegr.-adr.: "Borlinds"

GÖTRBORG,

Erlsv. advokaten

ker oro i Europas andra storri-
ken. Undersökningen i frågan
angående brandanstiftningen av
tyska riksdagshuset har länge
pågått i utlandet. England och
Frankrike beskylla nationalsoci-
alisterna själva för anstiftningen
av branden. I England vill man
göra gällande, att Hitler och
nationalsocialisterna helt enkelt
själva haft ett finger med i
brandens anstiftning för att få
anledning att komma åt kommu-
nister. Hur det i själva ver-

ket är kan dock knappast nå-
gon ännu med bestämdhet säga.

Kyrkliga meddelanden.

Sönd. den 24 sept. Rosleps
kapell kl. 10 f. m. Nattvardsguds-
tjänst. Därefter orgelmusik av hr
Holmquist från Paris. Kollekt till
kapellet.

Nuckö kyrka kl. 5. e. m.
Aftonbön på båda språken. Därefter
orgelmusik av hr Holmquist från
Paris.

Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadst.
Väderkvarnen 1899.

Besök

STENBERGS KONDITORI

Tel. 13 SKELLEFTEÅ Tel. 258
Gott kaffe ——— Goda bakelser
Beställningar mottaga

E. Petterssons

Möbleringsaffär
Etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER
och MATTOR.

E. W. Just

Blekeri - Färgeri - Meriserisatio
Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

Aktieb. LUDVIG SVENSSON

KINNA

rekommenderar sina välkända till-
verkningar.

OTTO JANSSONS SKOFABRIK

Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23

Randsydda skodon. Mans- och Goss-
skodon. Slitstarka. Goda passformer.
Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla:
välsorterade affärer.

Rekommenderar sina förskl. tillverkningar av-
PROMENADSKODON, SPORT-, JAKT- och MO-
TORKÄNGOR.

„Besök

Borås“

N. J. Johanssons Eftr. A.-B., Syfabrik
APLARED

Specialité: Tillverkning av
OVERALLS och ARBETSKLÄDER
Telefon: Aplared 1 och 2

A. I. KJELLGRENS EFTR.

Skövde (I. GOOD) Telefon 1-31

KÖTT- OCH CHARKUTERIAFFÄR
REKOMMENDERAS

Året Runt bra mat på

Systembolagets Restaurang LAXEN, HALMSTAD

TAGE HÅKANSSONS

Konditori, Kafé och Wienerbageri Kloster.

gate 10 - Lund

Rekommanderas

Tel.: Konditoriet 603, Brödbutik. 360

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkros-
sar, Vägbyggnadsmaskiner, Betong-
blandare, Torvmaskiner, Bränstektros-
sar för Torv, Koks och Kol, Pulverise-
ringsmaskiner, Vindsiktart, Transportap-
parater, Lastningselavatorer, Rullager,
Rallvagnshjul, Köklligods, rekommende-
ras.

AKTIEBOLAGET

ABJÖRN ANDERSSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel. Namnanrop: Gjuteriet

HILDA MUHR & SON ÖREBRO

Charkuteriaffär

Fabrik och kontor, tel, 1179

Affär Nygatan 46, tel. 625
Stortorget 6, tel. 2625.

VÄVSKEDAR AV SJÅL

garantisstämplade, vävskyttlar, vävspännare
och övriga vävredskap köpas förmånligast
antingen hos våra återförsäljare, hemsalörer
och garnaffärer eller direkt från oss. All till-
verkn. m. vårt firmanamn garanteras. Begär
vår illustr. prislista som sändes gratis.

Gunnar Anderssons vävskedsverkstad
Telefon 1 Oxberg Telefon 1

SÄKER PENNINGPLACERING

Engelholms Sparbank

BO-FAJANS

för Eder jakt- eller fiskestuga finnes i varje
välsorterd Glas-, Porslins- och Bosättningsaffär
BOBERGS FAJANSFABRIK GÄVLE

BIL

-OLJOR
-TOPPAR
-BÄRGNINGAR
-GARAGERINGAR
-DÄCK och SLANGAR
-REPARATIONER

A.-B. Siefert & Fornander, Kalmar
Tel. 7, 215, 1515. Södra Vägen 30,

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR

Järnvägsrestauranten

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkservering. God plats för bilar.

KUNGÄLVS ÅNGBAGERI, Kungälv

(E. Bergström) Tel. 123 och 165

REKOMMENDERAS

Stort, Gott och Billigt Bröd.

HÄLSINGBORGSKA NYA SPARBANK

HÄLSINGBORG

Gottgör högsta gällande ränta
å insatta medel.

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudiskvall Ångbåtsexpedition, Befraktnings
Skeppsmäklari och Speditionsaffär. Lager av
kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef.: 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

Arvika Redskapsfabrik - ARVIKA

REKOMMENDERAR

sina förstklassiga, välkända tillverkningar.

Åberopa denna tidsskrift

KUMLA SKOFABRIK

Riks. 54 KUMLA Riks. 54
Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

FENIX Föreningsgatan 7.

DRUVAN Engelbrektsgatan 5

Intima och hemtrevliga rest.-lokaler

Omytcka klubbrom. Direktion:

A.-B. MALMÖ-RESTAURANGER.

Dr. Riesenkauff-Lindström

invärtes- (lung) och barnsjukdomar.
Mottager 9—11 och 3—4, telef. 100.
Karja tän. 19, Hapsal.

EEKS-MAJA

Förtaas estniska försäkringsbolaget.

**BRAND-
LIV-
INBROTTS-
GLAS-
HUSDJUGS-**

FÖRSÄKRINGAR

Eeks-Maja är äldsta försäkr. bolaget i Eesti, gr. 1866.
Eeks-Maja försäkringarna stiga till tiotals tusenden.
Eeks-Maja reservkapital är bland de största.
Eeks-Maja presidium: Reval, Bredg. 1, telefon: 438-85.

Kontor: Reval, Bredg. 1, tel. 445-07;
 Harjug. 29, tel. 427-49.
 Avd. i större städer. Agenter över allt.

A-B „EESTI AGA“

Tallinn, Ryssgatan 11-a. Tel. 441-33.

FABRIKATION:

av syr- och acetyléngaser.

FÖRSÄLJNING

av svets-, skär- och lötbrännre, alla reservdelar samt diverse metaller och pulver därtill.

ACETYLÉNGAS, STRÅLKASTARE OCH SIGNALAPPARATER.

SKOLA FÖR SVETSARE.

Överum

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar.

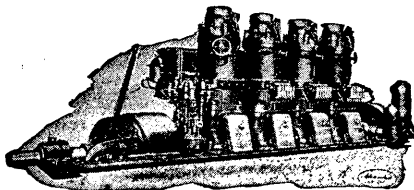

Två Kvalitetsmärken

Gammal
 Norrlands Akvavit
 och
 Renat Bordsbrännvin
 46%

Begär alltid dessa brännvinsorter på restauranter och systembolag.

Prima PORTLAND CEMENT
 från
 A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

RAOLJEMOTORER

SKANDIA-VERKEN A.-B.

LYSEKIL

Byggnadfirman ANDERS DIÖS

HANSA

STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
 Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
 Jaani Tán. 11

Hemmets Journal

innehåller
 veckans bästa läsning

FÖRSTA INHEMSKA
 FÖRSÄKRINGS - AKTIEBOLAGET

EESTI LLOYD

GRUNDAT ÅR 1919

REVAL, LÅNGGATAN (PIKK) 11
 EGET HUS. TEL. 430-08, 448-94.

Liv-,
 brand-,
 olycksfalls-,
 inbrotts-,
 glas- &
 transportförsäkring.

ESTLANDS ZÄNDSTICKSMONOPOL
 Tallinn, Frihetsplatsen 5. Tel. 427-91.